

ارزیابی نور و شدت روشنایی پیاده رو و اثر آن بر امنیت کاربران

(مطالعه موردی: خیابان دانشگاه در تبریز)

اکبر رحیمی^۱، مهسا توده زعیم^۲، رامین صبوری^{۳*}، میر ابوالفضل حسینی^۴

Akbar.rahimi@gmail.com

۱- استادیار گروه مهندسی فضای سبز، دانشگاه تبریز

Mahsazaeim71@gmail.com

۲- دانش آموخته کارشناسی ارشد مهندسی فضای سبز، دانشگاه تبریز

R.sabouri.la@gmail.com

۳- دانش آموخته کارشناسی ارشد مهندسی فضای سبز، دانشگاه تبریز

M.a.hosseini1359@gmail.com

۴- دانش آموخته کارشناسی ارشد مهندسی علوم باغبانی، دانشگاه تبریز

چکیده

امروزه پیچیدگی‌های زندگی شهری و گستردگی فعالیت در آنها، عملکرد شبانه‌روزی را به شهرها القاء کرده است. بنابراین جهت ایجاد بستری ایمن زندگی شبانه و ارتقا کیفیت بصری، نورپردازی شهری سهم بزرگی در سرزنده نگه داشتن و ایجاد امنیت در فضای شهری دارد. هدف این پژوهش اندازه‌گیری شدت متوسط روشنایی و درک کاربران از تاثیر میزان روشنایی بر احساس امنیت، درک از اعمال بزه کارانه و رفاه عمومی می‌باشد. برای بررسی این موضوع، خیابان دانشگاه در شهر تبریز به دلیل موقعیت ویژه مکانی از نظر قرار گیری بین دانشگاه تبریز، دانشگاه علوم پزشکی تبریز و همچنین مسیر ارتباطی بیمارستان‌های آموزشی-درمانی امام رضا(ع) و شهید مدنی مورد مطالعه قرار گرفته است. در مرحله اول متوسط شدت روشنایی پیاده رو را با استفاده از دستگاه لوکس متر مدل TES-1339R و روش "نقاط یابی بین دو پست روشنایی متوالی و میانگین گیری از نقاط" محاسبه شده است. بخش دوم پژوهش با مشارکت کاربران از طریق طرح پرسشنامه شامل اطلاعات دموگرافیک و سوالات اصلی پرسشنامه بصورت سوالات بسته مربوط به عوامل موثر در تاثیر شدت روشنایی بر احساس امنیت کاربران، امکانات روشنایی و وضعیت درختان در مکان مورد مطالعاتی در طیف لیکرت طراحی شد. بر اساس داده‌های حاصل از برداشت میدانی در خیابان مورد مطالعه، متوسط شدت روشنایی در این مکان ۳,۰۶۳۱ لوکس محاسبه گردید که در مقایسه با حالت استاندارد آن بسیار پایین‌تر می‌باشد بنابراین این عامل باعث ایجاد احساس ناامنی، استرس‌زا بودن مکان و احساس ایجاد مزاحمت‌های خیابانی در کاربران ایجاد شود که کاربران عواملی نظیر: کمبود امکانات روشنایی مناسب، رهاسازی فرم درختان و عدم هرس و فرم‌دهی تاج آن‌ها را دخیل می‌دانستند.

واژه‌های کلیدی: "نورپردازی پیاده رو"، "احساس امنیت"، "متوسط شدت روشنایی"، "خیابان دانشگاه، تبریز"

۱- مقدمه

امروزه محیط‌های نامطلوب شهری مشکلات زیادی برای امنیت شهروندان بوجود آورده و باعث گسترش آسیب‌های اجتماعی و در نتیجه احساس ناامنی در جامعه گردیده است. عواملی مختلفی امنیت شهری را تحت تاثیر قرار می‌دهد و موجب تهدید یا کاهش امنیت در شهرها می‌گردد. یکی از عواملی که به شدت باعث کاهش کنترل‌های اجتماعی و افزایش احتمال وقوع برخی جرایم گردیده است، تاریکی می‌باشد. بنابراین می‌توان اذعان داشت که بخش زیادی از احساس ناامنی و ترس از وقوع جرم، به شب و تاریکی باز می‌گردد. از آنجا که فعالیت شهروندان در زندگی شهری امروزی، تا پاسی از شب ادامه می‌یابد، بنابراین ایجاد بستر مناسب و ایمن زندگی شبانه شهری و ارتقاء کیفیت محیط، با نورپردازی مناسب امری بسیار مهم برای طراحان و برنامه‌ریزان است. عمده توجه طراحان و مدیران به مسئله کیفیت فضاهای شهری در روز معطوف شده است، در حالی که زندگی مدرن امروزه فعالیت شبانه روزی را می‌طلبد و به پویایی فضای شهری در شب نیازمند است. یکی از موارد